

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8~5) 266 3661, faks. (8~5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

ORIGINALAS
NEBUS SIUNČIAMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2018-11-09 Nr. (10-4)-D8-5328
Į 2018-09-19 Nr. S-3157

**DĖL MINISTRO PIRMININKO PAVEDIMU SUDARYTOS KOMISIJOS IŠVADŲ IR
PASIŪLYMŲ PATEIKIMO**

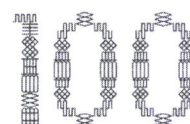
Vykdant Ministro Pirmininko 2018 m. rugsėjo 19 d. pavedimą Nr. S-3157, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018-09-25 įsakymu Nr. D1-851 „Dėl komisijos Šernų ir Ketvergių kaimų bendruomenės ir asociacijos „Klaipėdos Marių bendruomenė“ 2018 m. rugsėjo 13 d. rašte pateiktiems faktams ištirti sudarymo“ sudaryta komisija Šernų ir Ketvergių kaimų bendruomenės ir asociacijos „Klaipėdos Marių bendruomenė“ 2018 m. rugsėjo 13 d. pranešime Lietuvos Respublikos Vyriausybės pirmajam vicekancleriui Deividui Matulioniui „Dėl ekstremalios kvapų situacijos Klaipėdos pietinėje dalyje, bei nekontroliuojamos įmonių veiklos ir plėtos Klaipėdos rajone Dumpių kaime“ sudaryta komisija (toliau – Komisija), nuolat bendraudama su bendruomenių atstovais, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2018 m. rugsėjo 19 d. pavedimu S-3157 aplinkos ministro 2018-09-25 įsakymu Nr. D1-851 sudarytos komisijos pažymą.

PRIDEDAMA. Komisijos pažyma su joje nurodytais priedais, 19 lapų.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

E. Auglienė, 8 7066 3497, el. p. elena.augliene@am.lt

Atkurtai
Lietuvai

EMAS
VERTINTA
APLINKOS AUGINGOS
VADYBA
REG. NR. LT-000003

**Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2018 m. rugsėjo 19 d. pavedimu S-3157, aplinkos
ministro 2018-09-25 įsakymu Nr. D1-851 sudarytos komisijos
PAŽYMA**

2018-11-07

Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2018 m. rugsėjo 19 d. pavedimu S-3157, aplinkos ministro 2018-09-25 įsakymu Nr. D1-851 sudaryta komisija Šernų ir Ketvergių kaimų bendruomenės ir asociacijos „Klaipėdos Marių bendruomenė“ 2018 m. rugsėjo 13 d. pranešime Lietuvos Respublikos Vyriausybės pirmajam vicekancleriui Deividui Matulioniui „Dėl ekstremalios kvapų situacijos Klaipėdos pietinėje dalyje, bei nekontroliuojamos įmonių veiklos ir plėtos Klaipėdos rajone Dumpių kaime“ nurodytiems faktams ištirti ir pasiūlymams dėl neatidėliotinų priemonių, reikalingų šioje miesto pietinėje dalyje veikiančiuose ūkio subjektuose sumažinti kvapų išsiskyrimą į aplinką ir jų neigiamą poveikį žmonių sveikatai pateikti (Komisija).

Komisija š. m. rugsėjo 26 d. susitiko su bendruomenių atstovais, išklausė bendruomenių atstovų informaciją apie jų stebimą **UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ (KRATC)**, **AB „Grigeo Klaipėda“ (GRIGEO)**, **UAB „Branda Lt“ (BRANDA)**, **AB „Klaipėdos vanduo“ (miesto nuotekų valykla)** ir **UAB „Toksika“ (Toksika)**, manomai, neteisėtą nemaloniais kvapais pasižyminčią veiklą (įvardijant konkrečias problemas įmonėse, jų aplinkoje), galimus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos pažeidimus, kartu su bendruomenių deleguota atstove lankėsi KRATC, GRIGEO, BRANDA ir miesto nuotekų valykloje, išklausė įmonių informaciją bei atsakymus į pateiktus klausimus apie vykdomą veiklą, nuotekų, atliekų tvarkymą, nemalonių kvapų šaltinius, problemas, dėl kurių nerimauja bendruomenės, veiksmus, kurių imasi, numato imtis bendruomenių keliamoms problemoms spręsti ir kt.

Komisija, lankydamosi įmonėse įsitikino, kad bendruomenių susirūpinimas dėl nemalonių kvapų sklidimo iš Klaipėdos raj. Dumpių kaime veikiančių aplankytų įmonių turi pagrindo.

Komisija Aplinkos ministerijos 2018-09-28 raštu Nr. (10-4)-D8-4754 papildomai kreipėsi į minėtas 4 įmones su prašymu nedelsiant raštu pateikti informaciją apie įmonėje suplanuotus ir planuojamus atlikti veiksmus ir įgyvendinti priemones dėl nemalonių kvapų išsiskyrimo sumažinimo, geresnio nuotekų, atliekų tvarkymo; veiksmų ir priemonių atlikimo terminus; numatytus (galimus) finansavimo šaltinius; numatomą kiekvienos priemonės (veiksmo) efektą bendruomenių keliamų problemų sprendimui; pasiūlymus dėl, įmonių manymu, reikalingų bendrų su kitomis įmonėmis susijusių sprendimų ar reikalingo geresnio teisinio reglamentavimo.

Įmonių raštu Aplinkos ministerijai pateiktais duomenimis, jos planuoja arba siūlo:

KRATC (2018-10-02 raštas Nr. (1.10)-2R-2244):

1) **planuoja** (naudojant nuosavas lėšas) **iki 2019 m. pabaigos** įsigyti ir pastatyti ozonatorius ir/ar įrengti stacionarius probiotikų įpurškimo įrenginius Mechaninio atliekų apdorojimo įrenginyje neapdorotų komunalinių atliekų priėmimo zonoje, atrūšiuotų bioskaidžių ir inertinių atliekų laikymo patalpose (zonose);

2) **planuoja** (naudojant nuosavas lėšas) **iki 2019 m. pabaigos** užbaigti (pagal 2016 m. suderintą projektą ir gautą statybos leidimą) sąvartyno I-II sekcijų šlaitų rekultivaciją naudojant apdorotų atliekų deginimo dugno pelenų (šlako) mineralinę medžiagą.

Miesto nuotekų valykla (2018-10-02 raštas Nr. 2018/S.01-2601):

1) **Siūlo** GRIGEO nuotekas nukreipti (tai nieko nekainuotų) tiesiogiai į miesto nuotekų valyklą ir dėl to nemaloniais kvapais pasižyminti GRIGEO nuotekų valykla taptų nebereikalinga.

2) **Siūlo valstybės lygiu skirti išskirtinį dėmesį ir strateginį problemos sprendimo būdą** komunalinių nuotekų valymo metu susidariusio ir saugojimo aikštelėse sukaupto dumblo tvarkymui, numatant galimas finansavimo ir /ar subsidijavimo galimybes.

3) **Siūlo spręsti** paviršinių nuotekų tinkluose susidarančių smėliagaudžių smėlio ir paviršinių nuotekų tinklų valymo atliekų panaudojimo kaip antrinės žaliavos klausimą.

4) *nuogąstauja*, kad BRANDAI apribojus galimybę naudoti ŠGP (šalutiniai gyvūniniai produktai), ši įmonė nebepriims viso sutartyje numatyto naudoti džiovinto dumblo, kurį reikės saugoti savo teritorijoje (atsiras papildomas kvapų šaltinis).

BRANDA (2018-10-01 raštas):

1) *numato* ir toliau naudoti probiotinį preparatą („Probio stop odor“).
2) 2018-11-17 numato pradėti ŠGP pasterizavimo procesus (įrangą nuomoti nuosavomis lėšomis).

3) 2019-06-01 *planuoja* pastatyti lengvą konstrukcijų stoginę laikinam bioskaidžių atliekų sandėliavimui (nuosavos lėšos).

4) 2020-07-31 *planuoja* pastatyti uždara biodujų gamybos įrenginį/reaktorių (ES parama, nuosavos ir skolintos lėšos).

GRIGEO (2018-10-05 raštas Nr. SK/2018-85):

Numato (nuosavomis lėšomis) 2019 m. uždengti pirminį ir išlyginamąjį nuotekų baseinus siekiant sumažinti kvapų išsiskyrimą.

Dėl bendruomenių pateiktų faktų apie įmonių veiklą. Pridedama: Ataskaita. Atsakymai į bendruomenių rašte iškeltus klausimus ir kitų identifikuotų problemų vertinimas (lentelė); Informacija apie aplinkos apsaugos valstybinės laboratorinės kontrolės rezultatus (lentelė); Informacija apie suminį įmonių kvapų matavimo ir modeliavimo rezultatus (žemėlapis).

Komisijos išvados ir siūlymai

Aplinkos ministerijai

1. Parengti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pakeitimo projektą nustatant, kad ne tik esant kenksmingai veiklai (kas sunku įrodyti) būtų taikomos sankcijos ūkinės veiklos vykdytojams, bet ir už ūkinės veiklos procesą reglamentuojančių/nustatytų reikalavimų nesilaikymą (ir tai būtų taikoma ne tik leidimus privalantiems turėti ūkio subjektams).

2. Parengti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo projektą, kuriame būtų įtvirtintos nuostatos dėl neleistinos taršos už veiklos vykdymo teritorijos ribų (ne tik taršos atliekomis) ir atitinkama juridinių asmenų atsakomybė.

3. Atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyvas stiprinti kvapų kontrolės funkcijas, įvertinti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo poreikį dėl prievolės paraiškas taršos leidimams gauti (tam tikroms veiklos rūšims) derinti su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos (NVSC) ir taršos leidimuose nustatyti sąlygas nemaloniems kvapams mažinti (valdyti).

4. Siekiant spręsti su biologiškai skaidžių atliekų apdorojimu susijusias problemas, pakeisti biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo taisykles:

4.1. Nustatyti papildomą reikalavimą biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo veiklą vykdančioms įmonėms išlaikyti nurodytus temperatūros parametrus ir reikiamą deguonies kiekį, užtikrinti nuolatinį jų matavimą viso aktyvaus kompostavimo laikotarpiu (deguonies trūkumas yra vienas iš puvimo procesą skatinančių veiksnių, dėl ko susidaro kvapai). Šiuo metu yra nustatyti tik reikalavimai komposto kokybei, o pats kompostavimo procesas nėra detalčiai reglamentuojamas (nustatyti reikalavimai tik dėl temperatūros palaikymo, bet ne jos pastovaus matavimo).

4.2. Nustatyti reikalavimą, kad kompostavimo ir anaerobinio apdorojimo įrenginiuose atliekos (išskyrus aikšteles, kuriose kompostuojamos tik žaliosios atliekos) gali būti priimanamos bei aktyviai kompostuojamos/anaerobiškai apdorojamos tik uždaroje patalpoje, užtikrinant (dujų, kvapų išvalymą prieš išleidžiant į aplinką).

4.3. Nustatyti reikalavimą taikyti kvapų mažinimo priemones kaupų vartymo, sijojimo ir kitais atvejais, kai yra didelė kvapų pasklidimo į aplinką tikimybė.

4.4. Nustatyti reikalavimą, kad biologiškai skaidžių atliekų priėmimo, paruošimo kompostavimui, aktyvaus kompostavimo, brandinimo bei paruošto komposto laikymo zonos turi būti su nepralaidžiu paviršiumi, aiškiai atskirtos ir nurodytos bei pažymėtos Atliekų naudojimo ar šalinimo techniniame reglamente.

5. Nustatyti minimalius privalomus (bendruosius) technologinius reikalavimus tam tikroms su dulkių dėl birių krovinių saugojimo ir perkrovimo sklidimu susijusioms veikloms.

6. Patikslinti kriterijus, kuriuos atitinkančių įrenginių eksploatavimui reikia Taršos leidimo specialiosios dalies „Aplinkos oro taršos valdymas“.

7. Įvertinti, ar pakankamai aiškūs ir griežti Statybinių atliekų tvarkymo reikalavimai, ar pakankamos Administracinių nusižengimo kodekso (ANK) sankcijos už šių reikalavimų nesilaikymą ir, jei nepakankamos, siūlyti griežtinti.

8. Įvertinti, ar pakankamas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse ir šakiniuose teisės aktuose ūkinės veiklos proceso sąlygų (leidimo sąlygų), kurių nesilaikymas grėstų tam tikromis sankcijomis, reglamentavimas ir, jei nepakankamas, siūlyti detaliau reglamentuoti leidimų sąlygų nustatymo tvarką, kartu detalizuojant šakinių teisės aktų nuostatas.

9. Reglamentuoti, kad dujų išleidimo iš nuotekų tvarkymo sistemos įrenginiai (nuorintojai/vantuzai) turi būti aprašyti ūkio subjekto veiklos technologiniame aprašyme, aplinkos ministro nustatyta tvarka ūkio subjektų rengiamoje aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitoje; paraiškoje TIPK ar Taršos leidimui gauti juos nurodyti kaip galimus kvapų išsiskyrimo šaltinius, pateikti kvapų išsiskyrimo valdymo priemonės.

10. Įvertinti technines galimybes ir nustatyti minimalius aplinkosauginius reikalavimus dujų išleidimo iš nuotekų tvarkymo sistemų įrenginiams (pvz., tolygus dujų išleidimas; anglinių ar kitokių kvapus mažinančių filtrų naudojimas ir pan.).

11. Inicijuoti reglamentavimo tikslinimą/griežtinimą (taršos veiklos nutraukimo, ekonominių priemonių efektyvumo didinimo; atskirų nuotekų tvarkymo sistemų naudojimo aglomeracijose; laboratorinės kontrolės efektyvumo didinimo).

12. Įvertinti, ar pakankamas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros fizinės saugos reglamentavimas, ir, jei nepakankamas, inicijuoti minimalių apsaugos reikalavimų nustatymą.

13. Stiprinti aplinkos taršos prevenciją (grąžinti techninio projekto dalį „Aplinkos apsauga“; nustatyti prievolę ūkio subjektui prieš pradedant veiklą pateikti deklaraciją apie veiklos pradžią, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV), TIPK ar Taršos leidimo sąlygų įgyvendinimą).

Sveikatos apsaugos ministerijai

1. Atsižvelgiant į iniciatyvas stiprinti kvapų kontrolės funkcijas, įvertinti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo reglamentavimo pakankamumą šioje srityje ir, jei nepakankamas, parengti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo projektą dėl kvapų kontrolės funkcijų išplėtimo, įskaitant leidimuose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolę.

2. Sugriežtinti (sumažinti) kvapo koncentracijos ribinę vertę gyvenamosios aplinkos ore, sutrumpinti kvapo kontrolės (koncentracijos nustatymo) gyvenamosios aplinkos ore laiką, kvapų kontrolę pavesti vienai institucijai – NVSC.

3. Inicijuoti ūkio subjektų kvapų kontrolės procedūrų reglamentavimą.

4. Parengti psichoemocinio poveikio vertinimo metodiką arba rekomendacijas.

5. Nustatyti minimalius privalomus (bendruosius) technologinius reikalavimus tam tikroms su kvapų sklidimu susijusioms veikloms.

6. Įvertinti, ar pakankamos ANK sankcijos už kvapus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų nesilaikymą ir, jei nepakankamos, siūlyti griežtinti.

7. Kvapus generuojančias ūkines veiklas teisės aktais įtraukti į sąrašus veiklų, kurioms reikia nustatyti sanitarines apsaugos zonas (SAZ).

Aplinkos ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai

1. Panaikinti prievolę aplinkos apsaugą ir įmonių veiklos atitiktį visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimams kontroliuojančioms institucijoms iš anksto informuoti ūkio subjektą apie planuojamą objekto patikrą ar mėginių ėmimą; esant sistemingiems aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos reikalavimų pažeidimams (pvz. 4 kartai per metus) apriboti įmonių veiklą.

2. Peržiūrėti ūkio subjektų aplinkos ir poveikio visuomenės sveikatai monitoringo teisinį reglamentavimą (siekiant, kad valstybinės institucijos atliktų ūkio subjektų veiklos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai monitoringą (mėginių paėmimą ir įvertinimą) ūkio subjekto lėšomis).

3. Įstatymais suteikti savivaldybėms daugiau teisių nustatyti ūkio subjektų ar gyventojų veiklos ribojimus, savivaldybių pareigūnams daugiau teisių ir pareigų kontroliuoti ūkio subjektų ar gyventojų veiklą.

4. Teisės aktuose apibrėžti papildomus atvejus, kada veiklos vykdytojas turi pranešti Aplinkos apsaugos departamentui (AAD), Aplinkos apsaugos agentūrai (AAA), NVSC apie pvz., įrenginių gedimo atvejus ir dėl to galimą padidintą taršą, nemalonius kvapus. Teisės aktais pavesti aplinkos apsaugą ir įmonių veiklos atitiktį visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimams kontroliuojančioms institucijoms gavus tokią informaciją, informuoti oficialiai įsteigtas bendruomenes, jų asociacijas ar kitas nevyriausybinės organizacijas.

Kitoms valstybės institucijoms ir savivaldybėms

1. Pavesti Aplinkos apsaugos departamentui iš esmės pagerinti technologiškai sudėtingų objektų kontrolės efektyvumą (nustatyti kriterijus, kuriuos atitinkančių objektų kontrolę vykdytų ne miestų/rajonų pareigūnai, bet specializuotas AAD padalinys (specializuoti pareigūnai); sukurti tokius objektus kontroliuojančių pareigūnų rotacijos ir kontrolės rezultatų vertinimo sistemą; sukurti trūkstumų ir papildyti/patikslinti esamus kontrolinius patikrinimų klausimynus; griežtinti atliekų tvarkymo kontrolę).

2. Pavesti Aplinkos apsaugos departamentui ir Aplinkos apsaugos agentūrai nedelsiant (per mėnesį) ištirti Komisijos identifikuotus ūkinės veiklos trūkumus, parengti trūkumų šalinimo priemonių planą, esant poreikiui atlikti tarnybinius patikrinimus

3. Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, NVSC ir Aplinkos apsaugos agentūrai pagal kompetenciją užtikrinti, kad įmonė BRANDA 3 kategorijos ŠGP pradėtų naudoti tik įrengus pasterizatorių (skirtą temperatūrai pakelti iki pagal ES reglamentą reikalaujamos 70 °C temperatūros per ne daugiau kaip 24 val.) ir kvapų mažinimo technologiją/įrangą (bioreaktorių).

4. Klaipėdos miesto savivaldybei kartu su Klaipėdos rajono savivaldybe inicijuoti/spręsti kartu su Miesto nuotekų valykla, Kainų ir energetikos kontrolės komisija, Aplinkos ministerija ir GRIGEO dėl GRIGEO gamybinių nuotekų išleidimo į Klaipėdos miesto nuotekų surinkimo sistemą (pvz. tikslinti Klaipėdos nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą; tikslinti kainų nustatymo metodiką ar pan.).

5. Klaipėdos rajono savivaldybei ir Klaipėdos miesto savivaldybei (atsižvelgiant į suminius įmonių kvapų rezultatus, kurie rodo, kad Dumpių km. teritorijoje ir gretimybėse esančių įmonių plėtros potencialas yra išnaudotas) nebeplanuoti teritorijų planavimo ir statybų planavimo procese įmonių, kurių veikloje gali kilti nemalonūs kvapai, turintys neigiamą poveikį visuomenės sveikatai.

6. Klaipėdos miesto savivaldybei kartu su Klaipėdos rajono savivaldybe (vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 str. 6 d. 3 p.) parengti kompleksinę (strateginę) poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai programą, kurioje būtų nustatyta Dumpių, Toleikių,

Ketvergių, Spengių km. teritorijų ir gretimų teritorijų tolesnė vystymo perspektyva bei aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos priemonės (planas) (toliau – Programa). Programoje turėtų būti aiškiai identifikuoti taršos subjektai, jiems nustatyti konkretūs veiksmai ir pareigos mažinti (valdyti) taršą ir kvapus, nustatyti terminai, atsakomybės už priemonių neįgyvendinimą. Paminėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 str. 6 d. 8 p. savivaldybės gali nustatyti savo teritorijoje griežtesnius už valstybinius normatyvus, suderinusios su juos patvirtinusiomis valstybės institucijomis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 str. 6 d. 4 p., savivaldybės pasinaudodamos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis turėtų numatyti asignavimus minėtos Programos įgyvendinimui.

Prieš rengiant Programą, rekomenduojame savivaldybėms bendradarbiaujant su Fizinių ir technologijos mokslų centru, Klaipėdos universitetu atlikti atmosferinių teršalų ir kvapų Rimkų pramoninėje zonoje nustatymą ir jų šaltinių identifikavimą (naudojant lakiųjų organinių junginių analizės ir aerolio dalelių masių spektrometrijos ir/ar kt. metodus); rengiant Programą bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis; prieš tvirtinant Programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą - viešai tai aptarti.

7. Atsižvelgiant į tai, kad Klaipėdos miesto savivaldybės ribose kvapai migruoja (ir kol kas neaiškus tikslus priežastinis ryšys), Klaipėdos miesto savivaldybei inicijuoti nuolat veikiančią kvapų ir aplinkos taršos stebėsenos darbo grupę, kuri rinktų, vertintų ir sistemintų informaciją apie pasitaikančius atvejus, operatyviai reaguotų teikdama rekomendacijas ūkio subjektams ir institucijoms, vykdančioms įmonių veiklos atitikties visuomenės sveikatos saugos ir aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimams kontrolę. Į šią darbo grupę būtina įtraukti Klaipėdos Universiteto ar kitų mokslo įstaigų, bendruomenių atstovus.

Komisija:

Pirmininkas Vitalijus Auglys

Pirmininko pavaduotojas Raimondas Sakalauskas

Irmantas Valūnas

Simona Kulikauskienė

Elena Auglienė

Arminas Mockevicius

Ingrida Skridailienė

Algirdas Kebas

Rasa Karalkevičienė

Egidijus Mecelis

Vidmantas Ulevičius

AB "Klaipėdos vanduo", UAB "Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras",
AB "Grigeo Klaipėda" ir UAB "Branda LT" Dumpiai, Klaipėdos r. sav.

Maksimali 1 valandos kvapo koncentracija taikant 98,08 procentilį (1,5 m aukštyje virš žemės paviršiaus)

1:22.000

Kvapo koncentracija
OUE/m³

AB „Klaipėdos vanduo“, UAB „Branda LT“, AB „Grigeo Klaipėda“ (Dumpių nuotekų valykla) ir Klaipėdos regiono komunalinių atliekų MAĮ Aplinkos ministerijos pavaldžių institucijų atlikti tyrimai ir kiti tyrimai, jų rezultatai

2018-08-30 ir 2018-09-03	AB „Klaipėdos vanduo“ Dumpių nuotekų valyklos nuotekų priėmimo kameros biofiltras (t.š. 615); kogeneratorių cecho stacionarių taršos šaltiniai.	Planiniai mėginių ėmimai. 2018-08-30 - iš biofilto išmetamo amoniako koncentracijai nustatyti 2018-09-03 - iš biofilto išmetamų sieros vandenilio ir merkaptanų koncentracijai nustatyti. 2018-09-03 - iš kogeneratorių cecho 2 organizuotų stacionarių taršos šaltinių išmetamų LOJ kiekiam nustatyti.	Tyrimo rezultatai parodė, kad į aplinką išmetamo amoniako kiekis matavimų metu neviršijo AB „Klaipėdos vanduo“ išduotame Taršos leidime nustatytos ribinės vertės (sudarė 0,04 ribinės vertės dydžio). Sieros vandenilio ir amoniako normatyvų viršijimų nustatyta. LOJ normatyvų viršijimų nustatyta (Iš kogeneratorių cecho taršos šaltinio Nr. 207 išmetami LOJ sudarė 0,03% leidime nustatyto normatyvo; iš taršos šaltinio Nr. 208 – 0,05% leidime nustatyto normatyvo)
2018-09-4 – 5	šalia UAB „Branda LT“	Esant užuodžiamam nemaloniam	Tyrimo rezultatai parodė, kad mėginių ėmimo metu amoniako

2018-06-13, vykdant ūkio subjektų taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų monitoringą (*dažnis 1k/metus*), iš grotų pastato biofilto (taršos šaltinis Nr. 615) paimtų mėginių tyrimo rezultatai rodo, kad Taršos leidime nustatytos ribinės vertės neviršijamos (sieros vandenilis – 0,17 ribinės vertės dydžio, amoniakas – 0,04 ribinės vertės dydžio, merkaptanai – 0,93 ribinės vertės dydžio).

Kol kas aplinkos apsaugos valstybinės laboratorinės kontrolės tikslais dar nepaimti mėginiai iš neorganizuoto stacionaraus taršos šaltinio Nr. 614 (dumblo džiovinimo įrenginių biofiltras, iš kurio išmetamas amoniakas ir sieros vandenilis) ir vieno kogeneratoriaus (į aplinką išmetami LOJ), nes mėginių paėmimo metu jie nedarė. AAA Aplinkos tyrimo departamentas mėginius iš jų planuoja paimti lapkričio mėn.

	veiklavietės (Uosių g. 9, Dumpių k., Klaipėdos r.) pavėjinėje ir priešvėjinėje pusėje	kvapai, imti aplinkos oro mėginiai amoniako ir sieros vandenilio koncentracijai <u>aplinkos ore</u> nustatyti	ir sieros vandenilio koncentracija su veiklaviete besiribojančios artimiausios aplinkos ore neviršijo šiems teršalams nustatytų ribinių verčių (amoniako pusės valandos koncentracija svyravo nuo 0,05 iki 0,25 ribinės vertės dydžio, vidutinė paros koncentracija – nuo 0,45 iki 0,85 ribinės vertės dydžio; sieros vandenilio pusės valandos koncentracija svyravo nuo 0,19 iki 0,7 ribinės vertės dydžio).
2018-09-03 iki 2018-09-14	AB „Grigeo Klaipėda“ nuotekų spaudiminėje linijoje esančių nuorintų (vantužų) pavėjinė pusė. Dumpių nuotekų valyklos veiklavietės pavėjinė ir priešvėjinė pusė. Dumpių nuotekų valyklos neorganizuoti taršos šaltiniai Nr. 601, 602, 603, 605; nuotekų spaudiminėje linijoje esantys nuorintojai (vantuzai) N15 ir N21.	Esant užuodžiamam nemaloniam kvapui, AAA šalia spaudiminės linijos nuorintų (vantužų) ėmė aplinkos oro mėginius amoniako ir sieros vandenilio koncentracijai <u>aplinkos ore</u> nustatyti Iš nurodytų neorganizuotų taršos <u>šaltinių</u> išmetamų teršalų, galinčių skleisti nemalonius kvapus – acto rūgšties, amoniako, akroleino, etanolio, formaldehidų, sieros vandenilio koncentracijos nustatymui)	2018-08-30 pradėtas AB „Grigeo Klaipėda“ išplėstinis neplaninis patikrinimas baigtas 2018-10-11. Vantužai prie Minių ir Smiltelės g. sankr.: Mėginių ėmimo metu amoniako ir sieros vandenilio koncentracija artimiausios aplinkos ore (20 m pavėjinėje pusėje) neviršijo šiems teršalams nustatytos ribinės vertės aplinkos ore (amoniako pusės valandos koncentracija svyravo nuo 0,04 iki 0,05 ribinės vertės dydžio, sieros vandenilio – nuo 0,20 iki 0,23 ribinės vertės dydžio). Vantužai prie kelio Klaipėda – Šilutė ties Laistų SB: Mėginių ėmimo metu amoniako ir sieros vandenilio koncentracija artimiausios aplinkos ore (20 m pavėjinėje pusėje) neviršijo šiems teršalams nustatytos ribinės vertės aplinkos ore ar net buvo žemiau prietaiso aptikimo ribos (amoniako pusės valandos koncentracija sudarė 0,02 ribinės vertės dydžio, sieros vandenilio svyravo nuo 0,29 iki 0,44 ribinės vertės dydžio)
			AB „Grigeo Klaipėda“ Dumpių nuotekų valykla: Mėginių ėmimo metu amoniako ir sieros vandenilio koncentracija artimiausios aplinkos ore (20 m pavėjinėje pusėje) neviršijo šiems teršalams nustatytų normatyvų (amoniako pusės valandos koncentracija sudarė 0,04 ribinės vertės dydžio, sieros vandenilio - 0,35 ribinės vertės dydžio)

			<p>2018-09-11 Dumpių nuotekų valyklos cecho priešvėjinėje ir pavėjinėje pusėse buvo paimti su šia veiklaviete besiribojančio aplinkos oro mėginiai etanolio ir formaldehido koncentracijoms aplinkos ore nustatyti. Tyrimo rezultatai parodė, kad etanolio koncentracijos priešvėjinėje ir pavėjinėje pusėse buvo žemiau metodo nustatymo ribos, formaldehido koncentracija pavėjinėje pusėje buvo žemiau metodo nustatymo ribos, o priešvėjinėje pusėje labai nežymiai didesnė už metodo nustatymo ribą.</p> <p>Bendrovės nuotekų valyklos pirminis dumblo nusodintuvas (taršos šaltinis Nr. 605) ir nuotekų priėmimo talpa (išlyginamasis nusodintuvas) (taršos šaltinis Nr. 603):</p> <p>Mėginių ėmimo metu į aplinką išmetamuose aplinkos oro teršaluose amoniako koncentracija buvo žemiau metodo nustatymo ribos.</p> <p>Ūkio subjektų (Dumpių nuotekų valymo bare) <u>taršos šaltinių</u> (iš 4 taršos šaltinių) <u>išmetamų į aplinkos orą teršalų</u> (sieros vandenilio ir akroleino) <u>monitoringas</u> privalomas 1 k/metuose. Ūkio subjektas visų taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų (sieros vandenilio ir akroleino) monitoringą 2017 m. ir 2018 m. I-III ketv. vykdė pagal patvirtintą monitoringo programą. Tyrimų rezultatai parodė, kad į aplinkos orą išmetamų teršalų koncentracijos neviršijo šiems teršalams nustatytų ribinių verčių.</p>
	Klaipėdos regiono komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginio biofiltras (Ketvergių g. 2A, Dumpių k., Klaipėdos r.).	Nustatyti iš biofilto išmetamo amoniako koncentraciją	<p>Tyrimo rezultatai parodė, kad išmetamo amoniako kiekis matavimo metu neviršijo šiam teršalui leidime nustatytos ribinės vertės (sudarė 0,5 ribinės vertės dydžio)</p> <p>Nuo 2017-01-01 iki 2018-06-31 (2017 metų 1, 2, 3, 4 ketvirčiai ir 2018 metų 1 ir 2 ketvirčiai) atliktų ūkio subjekto</p>

			<p>instrumentinių matavimų (<i>taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų monitoringo dažnis 1/ketvirtį</i>) duomenimis, iš <u>biofilto</u> išmetamo amoniako kiekis neviršijo TPK leidime nustatytos ribinės vertės (svyravo nuo 0,1 iki 0,5 ribinės vertės dydžio).</p> <p>2018-09-04 Klaipėdos valdybos prašymu, vykdant neplaninę valstybinę laboratorinę kontrolę, paimti mėginiai iš biofilto į aplinkos orą išmetamo amoniako kiekiui nustatyti. Išmetamo amoniako kiekis matavimo metu neviršijo šiam teršalui leidime nustatytos ribinės vertės (sudarė 0,5 ribinės vertės dydžio).</p>
--	--	--	---

Ataskaita

Atsakymai į bendruomenių rašte iškeltus klausimus ir kitų identifikuočių problemų vertinimas

Bendruomenių klausimai / Komisijos pastebėti trūkumai	Komisijos vertinimas/išvados	Galimos priemonės/sprendimai
UAB „Grigeo Klaipėda“:		
Bendruomenių teigimu „Grigeo Klaipėda“ veikloms taršos leidimai išduodami/keičiami pažeidžiant reikalavimus, netinkamai atliekamos PAV procedūros, neužtikrinamos galimybės visuomenei dalyvauti šiame procese ir efektyviai ginti savo interesus.	Įvertinus „Grigeo Klaipėda“ nuotekų tvarkymo veiklai atliktas PAV procedūras bei išduotus leidimus, procedūrinių neatitikimų galiojantiems teisės aktams nepastebėta, tačiau sisteminių problemų yra: <ul style="list-style-type: none"> - Atliekų tvarkymo techninio reglamentas nėra leidimo sąlyga; - Atliekų tvarkymo techninio reglamento turinys nėra labai konkrečiai reglamentuotas; - Nepakankamai reglamentuota situacija, kai pakeičiami teisės aktai, kurių pagrindu buvo išduoti leidimai (ar/kaip turi būti keičiami leidimai); 	Komisijos siūlymai dėl taršių veiklų planavimo ir reguliavimo sistemos tobulinimo bei efektyvesnio visuomenės įtraukimo į šiuos procesus pateikiami žemiau esančiuose siūlymuose bei bendrojoje Pažymos dalyje.
Dujų išleistuvai (vantuzai) iš 14 km ilgio nuotekų slėginės linijos, kuria nuotekos iš miesto esančios gamyklos pumpuojamos į Dumpių kaime esančią nuotekų valyklą, leidime niekaip neregamentuoti ir nors nekontroliuojami Bendruomenių teigimu tai labai ženklus taršos ir kvapų šaltinis.	Bendruomenių nusiskundimai pagrįsti. Pagal šiuo metu galiojančius reikalavimus, ūkinės veiklos vykdytojai turi inventorizuoti ir teikti informaciją apie kiekvieną oro taršos šaltinį. „Grigeo Klaipėda“ vantuzų neinventorizavo (nedeklaravo), TTPK leidime vantuzai neregamentuoti ir kaip galimi kvapų šaltiniai, teršalų apskaita nevykdoma. Kita vertus akivaizdu, kad reikalavimas, inventorizuoti absoliučiai visus taršos šaltinius, yra perteklinis ir dažnai techniškai neįgyvendinamas. Dėl šios priežasties teršėjai ir kontroliuojančios institucijos ši reikalavinę interpretuoja skirtingai. Panaši situacija ir kvapų reguliavimo ir kontrolės srityje pvz.: kvapų sklaidos modelis atmeta (nevertina) 2% didžiausių kvapo matavimo reikšmių. Tai sudaro 3 -4 valandas per savaitę. Nagrinėjamu atveju vantuzai rankiniu būdu atidaromi ir labai skirtingu intensyvumu veikia apie 2 valandas per savaitę, todėl jų poveikis negali būti tinkamai įvertinamas (apskačiuojamas) nors ir trumpalaikių šaltinių	AM peržiūrėti ir patikslinti oro taršos šaltinių inventorizavimo tvarką, nustatant aiškius kriterijus inventorizuotiniams oro taršos šaltiniams; AM įvertinti technines galimybes ir nustatyti minimalius aplinkosauginius reikalavimus dujų išleidimo iš nuotekų tvarkymo sistemų įrenginiams (pvz. tolygus dujų išleidimas; sklaidą gerinančių priemonių diegimas, vietos parinkimas, kvapus mažinančių filtrų naudojimas ar pan.); SAM peržiūrėti kvapų reguliavimo/kontrolės sistemą, užtikrinant, kad ir periodinio veikimo intensyvaus kvapo šaltiniai būtų tinkamai vertinami ir reguliuojami bei nustatant ne tik kvapo intensyvumo, bet ir trukmės normas. AAA kartu su NVSC įvertinus atliktų patikrinimų rezultatus, peržiūrėti „Grigeo Klaipėda“ leidimo

	<p>kvapas gyvenamojoje aplinkoje gali laikytis žymiai ilgesnį laiką. Komisijos nuomone, minėtos aplinkybės yra reglamentavimo trūkumas, kurį reikia taisyti.</p> <p>Nagrinėjamu atveju, dėl nestabilių per nuotekų slėginės linijos dujų išleistuvus (nuorintojus/vantuzus) išleidžiamų dujų strauto parametrų, teršalų ar kvapų detalūs laboratoriniai matavimai (inventorizavimas) labai sudėtingi, brangūs ir netikslius. Todėl tokiems šaltiniams galiojančios taršos vertinimo ir valdymo taisyklės netinka. Tokių (ar panašių) taršos ir kvapų šaltinių poveikį tikslingiau reguliuoti (mažinti) nustatant tokiems įrenginiams vieningus minimalius techninius reikalavimus ir kontroliuojant šių reikalavimų laikymąsi.</p> <p>Pažymėtina, kad atlikus nemalonių kvapus skleidžiančių sieros vandenilio ir amoniako koncentracijos aplinkos ore šalia veikiančių vantuzų tyrimus, ši koncentracija nustatyta labai nedidelė ir dauguma atvejų neviršijo pusės ribinės vertės dydžio.</p> <p>Vertinant konkrečią situaciją akivaizdu, kad „Grigeo Klaipėda“ slėginė nuotekų linija yra per didelė (800mm skersmens ir 14 km ilgio) įmonės gamybinių nuotekų transportavimui (nuotekos nuo gamyklos iki valymo įrenginių keliauja 2-3 paras), jos naudojimas aptarnaujančiam personalui rankiniu būdu atidarant ir uždariant vantuzus kelia papildomą aplinkos taršą iš nuotekų išsiskiriančiomis dujomis, nemaloniais kvapais ir, manytina, daro neigiamą poveikį šio aptarnaujančio personalo sveikatai. Be to linija yra labai sena, todėl kyla trūkimų (avarinių nuotekų išsiliejimų) rizika. Dėl minėtų priežasčių, komisijos nuomone, siekiant išspręsti problemą iš esmės, visos Klaipėdos aglomeracijos nuotekos turėtų būti surenkamos ir tvarkomos vienoje nuotekų tvarkymo sistemoje, t. y. atsisakant atskiros „Grigeo Klaipėda“ nuotekų tvarkymo infrastruktūros.</p>	<p>sąlygas dėl kvapų iš vantuzų ribojimo.</p> <p>Klaipėdos miesto ir rajono savivaldybės kartu su Klaipėdos vandenimis, Kainų ir energetikos kontrolės komisija, AM ir „Grigeo Klaipėda“ spręsti dėl įmonės „Grigeo Klaipėda“ gamybinių nuotekų išleidimo į Klaipėdos miesto nuotekų surinkimo sistemą (pvz.: tikslinti Klaipėdos nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą, esant poreikiui tikslinti kainų nustatymo metodiką ar pan.).</p>
<p>Nuotekos/filtratas iš dumblo aikštelių galimai nelegaliai išleidžiamos į aplinką.</p>	<p>Aplinkos teršimas nuotekomis apžiūros metu nenustatytas. Bendruomenių rašte minimas šulinys yra drenazinės sistemos dalis, iš kurios nuotekos patenka į valymo įrenginius.</p> <p>Aplinkos taršos nerodo ir įmonės atliekamo požeminio vandens monitoringo rezultatai. Ilgametė analogiškų dumblo aikštelių</p>	<p>AAD, kartu su LGT, patikrinti „GK“ dumblo aikštelių požeminio vandens monitoringo rezultatus (atlikti požeminio vandens vienkartinis valstybinius laboratorinius tyrimus aikštelių įtakos zonoje)</p>

	naudojimo praktika rodo, kad per tam tikrą laiką paviršinio grunto poros užsikaltatuoja ir filtrato pateikimas į gilesnius sluoksnius nutrūksta, todėl ir nagrinėjamu atveju požeminio vandens tarša mažai tikėtina. AAD atlikdamas nuotekų valyklos patikrinimą įvertino ir drenажinių/paviršinių nuotekų tvarkymą bei atliko šalia esančių paviršinių vandens telkinių tyrimus – neleistina aplinkos tarša nenustatyta.	
Nelegaliai priimamos nuotekos iš kitų asmenų (teikia paslaugas tretiesiems asmenims)	„Grigeo Klaipėda“ neturi teisės priiminti kitų asmenų nuotekas ir pagal Komisijai pateiktus duomenis Grigeo nepriima nuotekų iš trečiųjų asmenų (neteikia nuotekų tvarkymo paslaugų). „Grigeo Klaipėda“ naudoja „Klaipėdos vandenų“ nuotekų valyklos aktyvųjį dumblių gamybinių nuotekų valymo procese. Tai nedraudžiama, tačiau rodo, kad nuotekų valykla veikia nestabili.	
Nuotekų valymo įrenginiai netinkamai išvalo nuotekas (Nepasiekiami nustatyti išvalymo rodikliai); Galimai dalis nuotekų išleidžiama tiesiai į Kuršių mares be valymo; Nedelsiant laikinai perjungti AB „Grigeo Klaipėda“ nuotekas į miesto komunalinių nuotekų surinkimo sistemą, vykdyti jų kiekio ir sudėties apskaitą.	Valstybinės laboratorinės kontrolės rezultatai rodo, kad nuotekų valymo įrenginiai dažniausiai nepasiekia reikalingų išvalymo rodiklių. Per pastaruosius 2 metus 3 (iš 4) matavimai parodė ženklus taršos viršijimus. Akivaizdu, kad NVĮ veikia nestabili dėl ko teršiama aplinka. Atsižvelgiant į kartono/popieriaus gamybos nuotekų specifiką ir valykloje taikomą technologiją, efektyvų valymo procesą užtikrinti sunkiai įmanoma. Tokia situacija netoleruotina, geriausias sprendimas – šių valymo įrenginių uždarymas gamybinės nuotekas tvarkant bendroje miesto nuotekų tvarkymo sistemoje. Mokesčiai už taršą ir baudos už normatyvų viršijimą yra per mažos ir neskatina taršos mažinimo. Ūkio subjekto vykdoma laboratorinė kontrolė neefektyvi ir nepatikima. Taršos veiklos nutraukimo reglamentavimas labai sudėtingas ir praktiškai neveikia.	<p>Efektviausia priemonė – „Grigeo Klaipėda“ nuotekų valymo įrenginių uždarymas (detačiau aprašyta aukščiau);</p> <p>AAD sugriežinti (sutankinti) iš „Grigeo Klaipėda“ į aplinką išleidžiamų nuotekų valstybinę laboratorinę kontrolę. Apie rezultatus informuoti AAA dėl leidimo sąlygų peržiūrėjimo;</p> <p>AM inicijuoti reglamentavimo tikslinimą/griežtinimą dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neleistinai taršos veiklos nutraukimo; - ekonominių priemonių efektyvumo didinimo; - atskirų (individualių) nuotekų tvarkymo sistemų naudojimo aglomeracijose ribojimo; - laboratorinės kontrolės efektyvumo didinimo.
Nuotekų valymo dumblas ir makuliatūros atliekos dumblo aikštelėse tvarkomos nesi laikant TA reikalavimų;	Bendruomenių skundas didžiąja dalimi pasitvirtino. Apžiūrėjus veiklavetę ir įvertinus kontroliuojančių institucijų pateiktą informaciją Komisija mato šiuos trūkumus:	Optimaliausias sprendimas - šių dumblo tvarkymo įrenginių uždarymas (detačiau aprašyta aukščiau);
Nuotekų dumblo apskaita ir valstybinė kontrolė nevykdoma;	- dumblo/atliekų tvarkymo įrenginiai ir technologija (laikymas atvirose aikštelėse) pasenusi, todėl tam tikra aplinkos tarša ir kvapų sklindimas neabejotinai vyksta (nors ribiniai normatyvai neviršijami);	AM pakeisti bioskaidžių atliekų kompostavimo taisyklės detalesnį reglamentuojant atliekų vartimą kompostu, komposto/atliekų srautų atskyrimą, kompostavimo laiką bei komposto laikymo sąlygas;

<p>I aplinką (ant laukų) buvo vežamas kokybės reikalavimų neatitinkantis dumblas. Koks dumblo/komposto kiekis šiuo metu yra aikštelėse, kiek jo išvežta į aplinką? Kokios būklės yra dumblo laikymo aikštelė, ar filtratas nepatenka į aplinką? Kokios būklės yra lietaus nuotekų linija?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nesurasti komposto galutinio panaudojimo sprendimai – kompostas tiesiog kaupiamas; - taršos leidime esantis atliekų tvarkymo techninis reglamentas nepakankamai detalus (pvz. nenustatyti aiškūs atliekų vitimo kompostu (produktu) kriterijai; neatskirti dumblo/komposto srautai ir pan.). Tiesia trūksta ir šią sritį reglamentuojančių teisės aktų detalumo; - leidime nustatytas techninis reglamentas nepilnai atitinka bendrąsias atliekų kompostavimo taisykles; - Faktiškai vykdoma dumblo tvarkymo veikla nepilnai atitinka atliekų tvarkymo reglamento . <p>NVSPL atliko kvapų matavimus ir sklaidos modeliavimą – HN reikalavimų pažeidimai nenustatyti (jei būtų sugriežtinta kvapų norma gyvenamojoje aplinkoje, situacija būtų kitokia).</p> <p>AAD atlikęs patikrinimą fiksavo dumblo tvarkymo reikalavimų pažeidimus, tačiau nustatyti pažeidimai negalėjo įtakoti intensyvesnio kvapų ar taršos išsiskyrimo (pažeidimai nesusiję su tarša).</p> <p>Komisija identifikavo tam tikrą TIPK leidimų reglamentavimo neapibrėžtumą - atliekų tvarkymo techninis reglamentas yra leidimo dalis, tačiau jo turinys nelaikomas leidimo sąlygomis (nėra privalomos). Ši trūkumą būtina nedelsiant ištaisyti.</p>	<p>AM peržiūrėti Atliekų tvarkymo taisyklės konkrečiau apibrėžiant atliekų tvarkymo techninio reglamento reikalavimus ir prireikš patikslinti TIPK ir/ ar Taršos leidimų taisyklės dėl techninio reglamento nuostatų laikymo leidimo sąlygomis;</p> <p>AM detaliau reglamentuoti situacijas, kai pasikeitus reglamentavimui anksčiau išduoti leidimai jo neatitinka (reikia/nereikia keisti leidimus, kiemo iniciatyva, terminai ir pan.);</p> <p>AAD duoti privalomus nurodymus „Grigeo Klaipėda“ dėl TIPK leidime ir kompostavimo taisyklėse nustatytų sąlygų laikymosi tvarkant nuotekų dumblą ir makulatūros atliekas;</p> <p>AAA peržiūrėti „Grigeo Klaipėda“ TIPK leidimo sąlygas ir esant poreikiui inicijuoti leidimo sąlygų keitimą pagal AAD nustatytus trūkumus.</p>
<p>Klaipėdos RATC Dumpių nepavojingų atliekų savartynas ir atliekų mechaninio apdorojimo įrenginiai:</p>		
<p>Savartyno kaupo aukštis jau dabar galimai viršija 30m</p>	<p>Pagal komisijai pateiktus KRATC inicijuotų matavimų rezultatus, savartyno kaupo aukštis nesiekia 30m.</p>	<p>AAD organizuoti nepriklausomą matavimą, nustatčius neatitikimus imtis TA numatytų priemonių.</p>
<p>Dujos iš savartyno kaupo galimai išleidžiamos į aplinką</p>	<p>Akivaizdžių požymių, kad savartyno kaupe susidarantių dujų surinkimo ir atidavimo UAB „Klaipėdos vandens“ nuotekų valyklai sistema funkcionuoja netinkamai – nenustatyta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad savartyno dujų patekimas į aplinką yra vienas pagrindinių šios veiklos poveikio aplinkai veiksnių, tačiau efektyvios dujų patekimo/nepatekimo į aplinką kontrolės sistemos nėra (dujų surinkimo/tvarkymo sistemos efektyvumas nevertinamas).</p>	<p>AM atlikti detalesnę situacijos analizę (kitų šalių patirtį ar pan.) ir esant galimybei tobulinti iš savartynų išsiskiriančių dujų kiekio kontrolės sistemą.</p>
<p>I savartyną patenkančios atliekos</p>	<p>Bendruomenių teigėms iš dalies pasivirtino. Mišrios komunalinės</p>	<p>Pavesti AAD atlikti KRATC savartyno patikrinimą,</p>

nerūšiuojamas	atliekos rūšiuojamos mechaninio apdorojimo įrenginiuose – apžiūros metu Komisija akivaizdžių neatitikimų TA reikalavimams nepastebėjo. Sąvartyne šalinamos tik iš mišraus komunalinio srauto atskirtos inertinės atliekos. Tačiau apžiūros metu pastebėta, kad sąvartyne šalinamos nerūšiuotos statybinės atliekos – tai prieštarauja tiek sąvartynų veiklą reglamentuojantiems teisės aktams, tiek bendrosioms statybinių atliekų tvarkymo taisyklėms.	įvertinti statybinių atliekų šalinimo aplinkybes, nustatčius pažeidimus taikyti numatytas poveikio priemones; Pavesti AAD Klaipėdos regione sustiprinti statybinių atliekų tvarkymo susidarymo vietose kontrolę (rūšiavimas susidarymo vietose ir perdavimas tinkamiems atliekų tvarkytojams); Pasiūlyti Klaipėdos savivaldybei (ir kitoms regiono savivaldybėms) kartu su KRATC – peržiūrėti savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą, sukuriant efektyvesnę (reikalavimus atitinkančią) statybinių atliekų tvarkymo sistemą (pvz. sukurti tinkamus inertinių statybinių atliekų tvarkymo pajėgumus ir pan.); AAA peržiūrėti Dumpių sąvartynui išduoto leidimo sąlygas dėl statybinių atliekų šalinimo, nustatčius neatitiktumus inicijuoti leidimo koregavimą.
Sąvartyno aplinka teršiamoje atliekomis (vėjo nešiojamos šiukšlės/dulkės)	Ženklaus šalia sąvartyno esančių teritorijų užteršimo atliekomis požymių Komisija nenustatė. Sąvartyno operatoriaus teigimu - sąvartyno aplinka periodiškai tvarkoma (šiukšlės renkamos). Tačiau pagal galiojantį reglamentavimą, aplinka už veiklavietės ribų visai negali būti teršiama atliekomis. Komisijos nuomone pasitaikantys aplinkinių teritorijų šiukšlinimo atvejai susiję su nerūšiuotų statybinių atliekų šalinimu sąvartyne. Nutraukus tokių atliekų priėmimą – ženkliai sumažėtų ir šiukšlių patekimo už sąvartyno teritorijos ribų atvejų.	Pavesti AAD įvertinti situaciją, detalai patikrinti ar TTPK leidime numatytos prevencinės priemonės taikomos tinkamai, nustatčius neatitiktumus pavesti sąvartyno operatoriumi taikyti prevencines priemones ir informuoti AAA. AAA peržiūrėti TTPK leidimo sąlygas, nustatčius trūkumus, galinčius įtakoti aplinkinių teritorijų šiukšlinimą ir padidintą taršą kietosiomis dalelėmis (dulkėjimą dėl šlako apdorojimo ir pan.) – įpareigoti veiklos vykdytoją koreguoti leidimą. Dėl statybinių atliekų šalinimo – pasisakyta aukščiau.
Didžiuliai smarvės kiekiai patenka į aplinką per visada atvirus rūšiavimo įrenginių vartus. Kodėl tai nebuvo vertinta atliekant kvapų modeliavimą?	Šis teiginys pasitvirtino. PAV dokumentuose ir TTPK leidime nustatytų sąlygų nesilaikoma – automatinės vartų atidarymo/uždarymo sistemos nėra. Operatoriaus teigimu – šiam reikalavimui įgyvendinti nėra techninių galimybių. Komisijos nuomone, tokiu atveju operatorius privalėjo ieškoti alternatyvų (ne mažiau efektyvių) technologinių sprendimų TTPK leidimo sąlygų laikymuisi užtikrinti.	AAD taikyti įmonei administracinio poveikio priemones, duoti privalomą nurodymą laikytis PAV/TTPK nustatytų sąlygų; kontroliuoti privalomo nurodymo vykdymą ir sąlygų laikymąsi.

UAB „Toksika“ pavojingų atliekų aikštelė		
Nelaidžia danga nepadengtoje teritorijoje atvirai laikomi pabėgiai ir kitos pavojingos atliekos. Laikomų pabėgių kiekis penkis kartus viršija leidime nustatytą leidžiamą kiekį. Pažeidimai nefiksuojami, ekonominės sankcijos netaikomos.	Pagal AAD pateiktą informaciją bendruomenių teiginiai pasitvirtino - UAB „Toksika“ pavojingų atliekų aikštelėje laikomų pabėgių kiekis viršija leidime nustatytą didžiausią leistiną kiekį, be to pabėgiai laikomi nesilaikant TPK leidime nustatytų sąlygų. Reaguojant į skundus AAD pareigūnai atliko patikrinimą ir davė įmonei privalomą nurodymą pašalinti pažeidimus.	AAD kontroliuoti UAB „Toksika“ duoto privalomo nurodymo vykdymą. Pavesti AAD atlikti tyrimą (tarnybini patikrinimą) dėl UAB „Toksika“ pavojingų atliekų tvarkymo veiklos kontrolės atitikimo reikalavimams (kodėl pažeidimas nebuvo fiksuojamas anksčiau).
UAB“Klaipėdos vandenys“ nuotekų valymo įrenginiai	nuotekų valymo įrenginiai	
Bendruomenių teigimu, senosios nuotekų valymo dumblo aikštelės vis dar teršia aplinką, išlieka dumblo avarinio išsiliejimo grėsmė be to aikštelės nesaugomos, į jų teritoriją gali laisvai patekti tretieji asmenys, į aikštelės tretieji asmenys nelegaliai šalina dumblą, nuotekas ar kitas atliekas.	Senosios nuotekų valymo dumblo aikštelės (kaupyklos) - neišspręsta problema visoje šalyje. Nėra valstybinio senųjų dumblo aikštelių tvarkymo plano ar programos. AM užsakyму parengtoje Komunalinių nuotekų valymo metu susidariusio ir saugojimo aikštelėse sukaupto senojo dumblo sutvarkymo galimybių studijoje buvo apskaičiuota, kad visų nenaudojamų senojo nuotekų dumblo aikštelių sutvarkymui ir uždarymui yra reikalingi apie 62,6 mln. Eur.	AM įvertinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros fizinės saugos reglamentavimą, esant reikalui inicijuoti minimalių apsaugos reikalavimų nustatymą nesutvarkytoms dumblo aikštelėms; Siūlyti „Klaipėdos vandenims“ įdiegti bent minimalias dumblo aikštelių fizinės apsaugos priemones (šiagbaumas, informacinės lentelės ar pan.);
Kiti, su bendruomenių skundu tiesiogiai nesusiję, Komisijos pastebėjimai, išvados ir siūlymai		
UAB “Branda” kompostavimo aikštelė, lyginant su kitais vertintais objektais, yra didžiausias nemalonių kvapų šaltinis	UAB “Branda” kompostavimo aikštelė šiuo metu yra vienintelis kvapų šaltinis, kuriame NVSC atliekant patikrinimą (kvapo matavimą šaltinyje ir sklaidos modelavimą) nustatytas HN pažeidimas (viršyta 8 KV riba gyvenamojoje aplinkoje). Paskutinio UAB “Branda” patikrinimo metu VMVT nustatė pažeidimus ir uždraudė įmonei tvarkyti nepasterizuotus 3 kategorijos šGP. Vykdamt valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę taršos leidime nustatytų aplinkosauginių ar technologinių sąlygų pažeidimų nenustatyta. Situacija, kai veikia vykdoma laikantis leidime nustatytų reikalavimų, tačiau kvapų normos gyvenamojoje aplinkoje vis vien	NVSC taikyti administracines priemones užtikrinančias, kad UAB “Branda” įgyvendintu efektyvias kvapų išsiskyrimą mažinančias priemones; AM pakeisti bioskaidžių atliekų kompostavimo taisykles nustatant priemones problemoms, susijusioms su biologiskai skaidžių atliekų apdorojimu, spręsti;

	viršijamos, rodo, kad tokios veiklos reglamentavimas ir reguliavimas leidimais, kvapų prevencijos srityje, nėra efektyvus.	
Sudėtingų objektų aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė neefektyvi	<p>AAD miestų/rajonų inspekcijų pareigūnai turi per didelį kontrolės sričių (virš 200) spektrą ir dažniausiai negali efektyviai kontroliuoti technologškai sudėtingų objektų;</p> <p>Ūkio subjektų taršos monitoringo (savikontrolės) sistema visiškai neefektyvi (su retomis išimtimis) ir nepatikima;</p> <p>Valstybinė laboratorinė kontrolė per retą, apie ją iš anksto informuojami veiklos vykdytojai todėl jos rezultatai neatspindi tikrųjų taršos mastų;</p> <p>Mokesčiai už taršą daugeliu atveju per maži – neskatina taikyti taršos mažinimo priemonių</p> <p>Poveikio priemonės aplinkosauginiams pažeidimams nutraukti (ir pažeidimų prevencijai) neefektyvios, taršos veiklos stabdymas teisiškai beveik neįmanomas;</p>	<p>Paveisti AAD iš esmės pagerinti technologškai sudėtingų objektų kontrolės efektyvumą pvz.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nustatyti kriterijus, kuriuos atitinkančių objektų kontrolę vykdytų ne miestų/rajonų inspekcijų pareigūnai, bet specializuotas AAD padalinys (specializuoti taršos prevencijos specialistai); - Sukurti pareigūnų rotacijos ir kontrolės efektyvumo vertinimo sistemą; - Detalizuoti esamus bei sukurti trūkstamus kontrolinius patikrinimų klausimynus. <p>AM nedelsiant inicijuoti reikalingus įstatymų pakeitimus įvardintiems trūkumams pašalinti (detaliau priemonės aprašytos bendrojoje Pažymos dalyje)</p>